

Frugtbargjørelse, da medfører den i foregaaende § 3 fremsatte Hovedregel følgende nærmere almindelige Bestemmelser: 1) at der fra det Offentliges Side Intet maa være mod Anlægene at erindre; 2) at der ved Anlægene ikke forarsages Oversvømmelser eller noget andet Slags Beskadigelser af anden Vandts Eiendom; 3) at det bortledede Vand tilbageledes i det oprindelige Flodleie, uden at nogen af de til Vandløbet stødende Jordbrugeres Ret til Vandafbenyttelsen derved indskrænkes; 4) at Gierne af de ved Vandløbet beliggende Møller og andre Værker, saavel som de til Fiskegaarde og Bramfart sammesteds Berettigede, ei lide nogen Indskrænkning i deres lovligen erhvervede Rettigheder." I § 64 henvises saadanne Sager til Forlig ved Landvæsenscommissionerne; de skulle tage Hensyn til Benyttelsens Omfang og den Skadeserstatning, der muligens kan tilkomme Gierne af Værker og dem, som ellers maatte lide Tab ved Anlægget. I § 65 bestemmes de Regler, hvorefter Landvæsenscommissionerne have at gaae; de skulle tage Hensyn til, hvor meget Vand Værkerne nødvendigt behøve; de skulle see hen til, om ikke nogen Indskrænkning i denne Vandmasse kunde opnaaes ved passende Forandringer i Værkets Indretning m. v., eller ved at forbinde anden Kraft med Vandkraften, eller anvende anden Kraft, s. Gr. Vindkraft, Dampkraft osv., og opgive Afbenyttelsen af Vandkraften; dertil maae de endvidere tage Hensyn til Godtgjørelsen for Omkostningerne og for det ved Vedkommendes Nærings Ophør eller Formindskelse foranledigede Tab, samt for det, den nye Indretning kan koste mere i Vedligeholdelse end den tidligere. Affattelsen af § 65 har givet Anledning til en del Misforstaaelse, idet paa flere Steder Landvæsenscommissionerne have troet efter denne Paragraph at have Ret til at afgjøre saadanne Sager ved Kjendelse; det er mig saaledes bekjendt, at i et landoekonomisk Selskab for 3 Aarsiden 2 Jurister havde den Formening, at Landvæsenscommissionerne havde Ret til at afgjøre sige Sager ved Kjendelse, og kun Ministeriets og Domskolens Fortolkning kunde bringe dem bort fra denne Tanke. For imidlertid at gjøre dette Forhold tydeligt, troer jeg, det vil være nødvendigt, at gaae tilbage til Indledningen, hvori der siges:

da en slig Afbenyttelse imidlertid endnu er i sin Begyndelse her i Landet, har Kongen ikke fundet sig foranlediget til for Tiden ved Lov endeligen at afgjøre, hvorledes der bør forholde sig i de Tilfælde, hvor der er Tvist imellem de forskjellige Brugsberettigede angaaende deres Rettigheder til Vandafbenyttelsen, uden at Vedkommende ved private Overenskomster i saa Henseende kunne forene sig. Derimod vil Kongen have denne vigtige Sag særdeles anbefalet til Communalbestyrelsernes, navnlig til Amtsrådernes Opmærksomhed, idet han holder sig overbevist om, at de ville lade sig det være magtpaaliggende, paa bedste Maade, ved Forlig eller Overenskomst, at see de Tilfælde ordne, i hvilke Jordbrugerne derom til dem maatte henvende sig. Medens Kongen saaledes forbeholder sig, naar nogen Tids Erfaring er erhvervet, nærmere ved Lov at ordne, hvorledes der i de forskjellige herhen hørende Tilfælde vil være at forholde, har Kongen for Diebliffet indskrænket sig til at meddele de Forholdsregler, som det er fundet at ville være meest hensigtsmæssigt at iagttage, for at erholde Sager af den nævnte Beskaffenhed i Mindelighed afgjorte." Der er saaledes, saavidt jeg kan see, i Indledningen til Forordn. 29de Juli 1846 hentydet til, at disse Forhold skulde ordnes, naar nogen Tids Erfaring var erhvervet; men dette er ikke skeet ved nærværende Lovforslag, hvorimod man er gaaet ind paa at ordne et nyt, den Gang ukjendt Forhold, nemlig Drainingen. Det kongelige Landhuusholdningselskab har med megen Iver virket for at fremme Interessen for Vandets Afbenyttelse til Engvanding; det har sendt Mænd til Udlandet for at oplæres i denne Kunst; ved disse ere atter Andre blevne oplærte herhjemme, og det er saaledes ikke nu vanskeligt for den, der vil benytte Vandet paa denne Maade, og som har Leilighed dertil, at faae en kyndig Mand til at udføre Anlægget. Dette er ogsaa skeet paa mange Steder, ofte paa Grund af, at saavel Mølleieere som Jordeiere vare uvidende om, hvad Loven siger i saa Henseende, idet Jordeieren har troet at have Ret til at benytte Vandet, naar han blot lod det løbe tilbage til Strømmen, inden det forlod hans Eiendom, og Mølleren har paa